

Pravděpodobný model PRVNÍHO hromadného úderu

Někteří velitelé a štáby nemají reálnou představu o pravděpodobném průběhu prvního hromadného úderu v našich podmínkách a o možnostech vzdušného protivníka. Pokusím se proto rozebrat jednu z nejzávažnějších současných otázek — pravděpodobný model prvního hromadného úderu proti ČSSR za dané situace. V úvodu pokládám za nutné uvést některé závěry o uskutečnění úderu.

Podle názoru předních vojenských teoretiků USA, NATO a rovněž SSSR a států Varšavské smlouvy je jaderný útok a v něm první hromadný úder považován za základní variantu napadení a rozpoutání války v Evropě. I když není možné vyloučit řadu dalších variant napadení, včetně napadení ČSSR nebo sousedních států klasickými prostředky, zůstává překvapivý hromadný úder za použití jaderných zbraní základní variantou napadení ČSSR, na kterou musíme být připraveni, zvláště u PVOS.

Při rozpracování pravděpodobného modelu prvního hromadného úderu proti ČSSR vycházím proto z této varianty, i když je pro naši armádu nejneprůzračnější. Situace řeším jednostranně, pouze z hlediska možností a pravděpodobného nebo možného zámyslu protivníka, bez ohledu na naše možnosti. Chci tím vytvořit podklady velitelům a štábům k jejich řešení dané situace.

K hromadnému úderu proti ČSSR by protivník použil taktické letectvo a řízené střely operačního a operačně taktického určení, umístěné na válčišti. Odrazení hromadného úderu nepřítele je úkol především sil a prostředků PVOS.

Zkušenosti z posledního izraelsko-arabského konfliktu jasně ukazují význam letectva a PVOS v tom smyslu, že žádná i sebesilnější a sebelépe vyzbrojená armáda nemůže mít úspěch, je-li vyřazeno letectvo a PVOS v důsledku toho, že nejsou schopné odrazit první hromadný úder prostředků vzdušného napadení protivníka.

OPERAČNÍ PŘEDPOKLADY A VÝCHOZÍ SITUACE MOŽNÉHO MODELU PRVNÍHO HROMADNÉHO ÚDERU VZDUŠNÉHO PROTIVNÍKA PROTI ČSSR

K napadení může dojít za různé situace a bude záviset na mnoha činitelích, jako je mezinárodní situace, poměr sil, cíle hlavních velmocí a ohrožení jejich životních zájmů, stav bojové pohotovosti a při-

pravenosti vojsk, druh použitých zbraní, stav protiraketové obrany a možnost přežití jaderného útoku protivníka, překvapení atd.

V současné době, kdy poměr sil je

vcelku vyrovnán a protiraketová obrana nezaručuje přežití žádné velmoci nebo tábora, vystupuje do popředí moment překvapení, správný výběr pro první hromadný úder a lidský činitel, který zahrnuje kromě osobních a morálních kvalit lidí i bojovou pohotovost a připravenost vojsk.

Překvapení ve strategickém měřítku při současných možnostech prostředků zpravodajské služby podle názorů SSSR a USA nepřichází v úvahu. Uvádění vojsk do bojové pohotovosti a jejich soustřeďování v širokém měřítku, aniž by to protivník zjistil, je prakticky vyloučeno. Současný průzkumný a výzvědný systém, založený na špiónážních družicích, umožňuje podle amerických údajů NATO zjistit odpálení balistických raket protivníka, včetně proniknutí do hlavního velení a vyhodnocení za 6–10 minut. Signál k odvetnému úderu pronikne k balistickým raketám a k hotovostním silám do 2–3 minut a jejich odpálení může být uskutečněno do 10 minut.

To znamená, že balistické rakety a hotovostní síly letectva mohou být odpáleny a vzlétnout k protiúderu ještě před dopadem jeho raket, které mohou dopadnout na cíle až za 30 minut po odpálení.

Pro ČSSR jako okrajový stát má rozhodující význam překvapení v operačním měřítku, které nelze vyloučit, neboť balistické řízené střely operačního taktického dosahu mohou dopadnout na cíle v ČSSR za 4–6 minut po odpálení, to znamená dříve, nebo současně s proniknutím signálu o napadení ze spojeneckého velení.

V každém případě musíme u protivníka počítat s využitím momentu překvapení, rozhodne-li se velení USA a NATO s konečnou platností řešit sporné mezinárodní otázky všeobecnou jadernou válkou. Vzhledem k výhodám, které jim může přinést moment překvapení k dosažení změny poměru sil v jejich prospěch, je jedním z hlavních cílů operačního i strategického plánování. Na tom nic nemění ani skutečnost, že současná pohotovost a možnosti raket SSSR zabezpečují dostatečně silný odvetný úder, který by vyvážil úspěchy překvapivého úderu a podvázal jejich úsilí při využívání výsledků překvapení v dalším průběhu války.

Z hlediska momentu překvapení bude pro nás rozhodující, do jaké míry se nám podaří zjistit přípravy protivníka k napadení, jeho zámýsl a hlavní dobu napadení. Dále to bude stav pohotovosti a schopnosti štábů, velitelských stanovišť a vojsk rychle reagovat na konkrétní situaci a řídit bojovou činnost.

Těchto situací může být celá řada, ohraničená situací pro nás nejnepřízniv-

vější a nejprůzračnější. Nejprůzračnější pro nás by byla situace, kdyby se nám podařilo zjistit zámýsl agrese protivníka a dobu jejího zahájení a na základě toho uvést vojska do bojové pohotovosti, uskutečnit rozptvl, aniž by to protivník zjistil.

Nejprůzračnější pro nás by byla situace, kdyby se nám nepodařilo zjistit přípravy a možnou dobu zahájení úderu proti nám. K této situaci může dojít tehdy, neuskutečnil-li protivník žádná opatření, která by nasvědčovala k přípravám. Pro možný model prvního hromadného úderu jsem zvolil tuto pro nás krajně nejprůzračnější situaci.

Cíle pro první hromadný úder určují štáby NATO. Cíle zejména pro jaderné úderu neustále doplňují a upřesňují. Na základě podrobného rozboru cílů na válčišti rozdělují cíle na jednotlivé nosiče a řízené střely, zejména pro první hromadný úder.

V prvním hromadném úderu nebudou cíle ani úkoly prostředkům vzdušného napadení měněny. Složitá vzdušná situace a narušení systému velení a spojení to ani nedovoluje. První hromadný úder musí proto v podstatě proběhnout tak, jak byl naplánován.

Štáby NATO mají v současné době dosti prostředků ke zjišťování cílů na válčišti. Průzkumné družice umožňují zjišťovat cíle s velkou přesností. Proto při zpracování modelu hromadného úderu musíme vycházet ze skutečnosti, že protivník má dostatek údajů o charakteru cílů a je schopen připravit první hromadný úder do dostatečných podrobností.

Ze zkušeností ve Vietnamu, izraelsko-arabského konfliktu a ze cvičení můžeme předpokládat, že prostředky vzdušného napadení protivníka budou plnit v prvním hromadném úderu proti ČSSR tyto hlavní úkoly:

- úderu na mírově obsazená letiště a raketové prostředky pozemních vojsk;
- průlom systému PVOS ničením prostředků PLRV, RTV, míst velení a navádění stíhacího letectva;
- úderu na důležitá hospodářská, průmyslová, komunikační a politická centra;
- úderu na hlavní uskupení pozemních vojsk (mírové posádky);
- vzdušný průzkum a radiolokační rušení.

Význam lidského činitele potvrdil a ukázal též izraelsko-arabský konflikt, kde na jedné straně vystupují organizační schopnosti izraelských štábů a zvládnutí bojové techniky a na druhé straně ne-

schopnost arabských štábů a nezvládnutí moderní bojové techniky arabskými vojsky.

V našich podmínkách z hlediska lidského činitele při rozpracování možného modelu prvního hromadného úderu je nutné vycházet kromě organizačních schopností a připravenosti štábu NATO zejména ze současného stupně výcviku letectva a obsluh řízených střel PERSHING a SERGEANT v jižní části NSR. Dále pak z bojových možností a vybavení letectva a RS zařazených do výzbroje VVS NATO a ze stupně bojové pohotovosti a připravenosti působit za všech povětrnostních podmínek.

Letectvo NATO v jižní části NSR, které by pravděpodobně působilo v případě napadení proti ČSSR, je vyzbrojeno letouny typu F-4D, RF-4C, F-104G, CF-104 a G-91 FIAT. Všechny typy kromě letounů G-91 FIAT jsou vybaveny elektronickou výstrojí a sdruzženým radiolokačním systémem NASARR, které umožňují let po trati, přilet k cíli, vyhledání cíle a zteč za všech povětrnostních podmínek klasickými i jadernými zbraněmi.

Stupeň výcviku osádek letounů při užití elektronické výstroje letounů a sdruzženého radiolokačního systému NASARR umožňuje let po trati a přiblížení k cíli za normálních povětrnostních podmínek ve dne ve výšce 75—150 m nad terénem, v noci a za ztížených povětrnostních podmínek ve výšce 300—400 m nad terénem.

Osádky letounů jsou vycvičeny ve zteči na cíl z vodorovného, klouzavého, stěmhlavého i stoupavého letu (odhoz jaderných pum ze stoupavého letu pomocí přístroje LABS — tzv. TOSS BOMBING) v malých výškách. Dále je používán NAPALM a protizemních řízených střel BULLPUP na bodové malorozměrné cíle.

Osádky letounů F-4D, RF-4C, F-104G, CF-104 jsou vycvičeny v protiraketovém manévru, v pronikání prostorem braněným protiletadlovými řízenými střelami, v klamné činnosti, rádiovém a radiolokačním rušení. Dále musíme vycházet ze skutečnosti, že osádky letounů znají bojové možnosti našich letounů a protiletadlových řízených střel, taktiku a zásady bojové činnosti.

Podle zkušeností z Vietnamu, z nácviků a cvičení působí letectvo v malých skupinách (dvojice, roj). K cíli se přibližují zpravidla v malých nebo v přizemních výškách. Po trati letu manévrují výškou, směrem a rychlostí. Let po trati a přiblížení k cíli uskutečňují osádky letounů F-4D, RF-4C, F-104G, CF-104 na výškách do 500 m nad terénem rychlostí 800—900 km/h. Na výškách do 12 000 m používají rychlosti 1200—1400 km/h a na výškách nad 12 000

metrů rychlosti 1400—1800 km/h. Osádky letounů G-91 FIAT létají při bojových letech rychlostí 700—800 km/h.

Letectvo a řízené střely na středoevropském válčišti jsou udržovány na vysokém stupni bojové pohotovosti. Od každé letky nosičů jaderných zbraní je udržován jeden roj (4 letouny) v pohotovosti ke vzletu do 15 minut od proniknutí signálu k napadení a dvojice letounů u ostatních druhů letectva. Útvary letectva zaujímají bojovou pohotovost na letištích v počtu potřebném k plynulému hromadnému úderu za 60 až 120 minut.

Letecký personál tvoří kádry lidí hmotně preferovaných, jejichž morálně politický stav a bojová morálka jsou vysoké, zejména u západoněmeckého letectva. Vzhledem k značným možnostem výběru lidí, jsou osobní kvality leteckého personálu dobré. To jsou všechno činitele, se kterými musíme počítat při zpracování opatření k odrazení prvního hromadného úderu.

Podle názorů vojenských teoretiků a zkušeností ze cvičení armád štábů NATO by první hromadný úder v podmínkách všeobecné jaderné války, zahájené s překvapením (alespoň v operačním měřítku), byl zahájen balistickými řízenými střelami strategického, operačního, popřípadě i operačně taktického určení a hotovostními silami letectva. Současně by byl vyhlášen všeobecný bojový poplach a vojska uváděna do bojové pohotovosti. Taktické letectvo by bylo zasazováno do boje postupně tak, jak by zaujímaly osádky bojovou pohotovost.

U taktických letounů nosičů, udržovaných v hotovosti ke vzletu do 15 minut, je každá dvojice letounů vybavena jadernou pumou příslušné ráže podle cíle, který má ničit. U ostatních nosičů taktického letectva se předpokládá, že každý roj bude mít jednu jadernou pumu (v určitých případech může mít i dvě). Další letouny roje budou vyzbrojeny klasickými zbraněmi (různé druhy pum, protizemní a protiletadlové řízené střely, napalm apod.) podle úkolu, který budou plnit.

Poněvadž nám nejsou známy cíle jaderných úderů sovětských raket, musíme vycházet z názorů USA na ztráty v první den bojové činnosti, kde velení USA předpokládá ztráty 30—50 % taktických letounů na středoevropském válčišti. Proto je reálné počítat, že prvního hromadného úderu se může zúčastnit asi 50 % taktických letounů na válčišti, tj. 3—4 roje od letky (12—16 letounů). Ostatní letouny by byly vyřazeny odvetným úderem sovětských raket a našeho letectva na leti-

tích (pokud by jim to dolet dovoloval), nebo použity k zesílení PVO a k přechodu na rušivou metodickou činnost po úderu.

Velení USA a NATO předpokládá, že v prvním hromadném úderu by bylo 70 až 80 % úsilí taktického letectva na válčišti použito k boji o jadernou a vzdušnou nadvládu včetně průlomu naší PVOS a jen 20—30 % úsilí k plnění dalších úkolů, zejména izolace bojiště.

Letouny F-4D, F-104G a CF-104, které mohou působit jako nosiče jaderných zbraní proti ČSSR, mohou nést jaderné pumy ráže 10, 40, 60—75, 130, 300, 1000—1100 kt, popřípadě jaderné pumy starší konstrukce ráže 2½, 9, 28 a 47 kt. Řízené střely SERGEANT mohou nést jaderné hlavice ráže 40 a 150 kt, řízené střely PERSHING ráže 40, 165 a 400 kt, křídlaté rakety MACE ráže 10, 60—75, 300 a 1100 kt.

MOŽNÝ ZÁMYSL PRVNÍHO HROMADNÉHO ÚDERU PROTI ČSSR

Koncepce zámyslu celé mechaniky a modelu prvního hromadného úderu musí stanovit a zabezpečit splnění úkolů, tj. zničení plánovaných cílů v nejkratším čase a co možná s nejmenšími ztrátami. Dále pak plynulé působení do celé hloubky vzdušného vpádu (asi 1000—1200 km od čs. státní hranice).

Je reálné počítat s tím, že protivník využije všech zásad a zkušeností z války ve Vietnamu, izraelsko-arabského konfliktu a dalších zkušeností, které logicky vyplývají z požadavku maximální bojové efektivnosti letecké a raketové techniky a splnění úkolů v co nejkratším čase a při

minimálních ztrátách. V tomto směru je nutné vycházet ze zkušeností, že protivník zná systém naší PVOS a její bojové možnosti (ne ale konkrétní rozmístění protiletadlových raketových oddílů a radiotechnických hlásek, i když musíme připustit, že protivník zná konkrétní umístění některých jednotek PVOS).

Podle uvedených předpokladů a současného uskupení prostředků vzdušného napadení na středoevropském válčišti, poznatků a zkušeností ze cvičení je možné rozpracovat tento pravděpodobný model prvního hromadného úderu proti ČSSR. Pro tento model prvního hromadného úderu

Tabulka 1

Svaz, svazek, útvar	Celkové počty	Počty letounů a RS pro hromadný úder	Letouny a RS působící na cíle v ČSSR
17 LA (A): 36 tk 49 tsfk 38 pzlt	16 oz MACE 72 F-4D 18 RF-4C	6 RS MACE 36 F-4D 12 RF-4C	4 RS MACE 28 F-4D 8 RF-4C
1 ld (K): 1 lk 4 lk	36 CF-104 54 CF-104	12 CF-104 36 CF-104	8 CF-104 28 CF-104
LV JIH (N): 32 sbfk 34 sbfk 44 bifk 51 pzfk 1 křs	50 F-104G 50 F-104G 50 G-91R 50 F-104G 8 PERSHING	32 F-104G 32 F-104G 28 G-91R 12 F-104G 6 PERSHING	24 F-104G 24 F-104G 28 G-91R 8 F-104G 6 PERSHING
2 as (N): 250 ofs	4 SERGEANT	4 SERGEANT	4 SERGEANT
3 LA (A): 1 pzlt	18 RF-4C	—	—
Celkem	398 letounů 28 oz RS	200 letounů 16 oz RS	156 letounů 14 oz RS
Z toho	276 SBol 122 PzL 226 nosičů	164 SBol 36 PzL 136 nosičů	132 SBol 24 PzL 104 nosičů

Tabulka 2

Svaz, svazek, útvar	Celkové počty	Počty letounů a ŘS pro hromadný úder	Letouny a ŘS působící na cíle v ČSSR
1 ld (K): 1 lk 4 lk	36 CF-104 54 CF-104	12 CF-104 36 CF-104	6 CF-104 24 CF-104
LV JIH (N): 32 sblk 34 sblk 44 bilk 51 pzlk 1 křs	50 F-104G 50 F-104G 50 G-91R 50 F-104G 8 PERSHING	32]F-104G 32 F-104G 32 G-91R 12 F-104G 6 PERSHING	24 F-104G 32 F-104G 32 G-91R 12 F-104G 6 PERSHING
2 as (N): 250 ořs	4 SERGEANT	4 SERGEANT	4 SERGEANT
Celkem	290 letounů 12 ŘS	156 letounů 10 ŘS	130 letounů 10 ŘS
Z toho	204 SBoL 86 PzL 154 nosičů	132 SBoL 24 PzL 100 nosičů	112 SBoL 18 PzL 80 nosičů

proti ČSSR v podmínkách všeobecné jaderné války, zahájené překvapivým úderem, jsem zvolil dvě varianty.

V první variantě předpokládám, že velení NATO by mohlo rozhodnout vést územím ČSSR pomocný úder pozemních vojsk západoněmeckým 2. as a částí sil amerického 7. as [4–6 divizí v prvním sledu]. Za této situace by protivník mohl vést první hromadný úder proti ČSSR těmito silami a prostředky (viz tab. 1).

V této variantě by se mohlo zúčastnit v prvním hromadném úderu proti ČSSR (včetně průletu územím ČSSR do hloubky) asi 200 letounů a 16 ŘS všeho druhu.

Z toho na cíle na území ČSSR by mohlo působit asi 156 letounů a 14 ŘS, tj. asi 75 % letounů a dalších asi 25 % letounů by mohlo působit na cíle v hloubce, mimo území ČSSR.

Těmito silami a prostředky může protivník uskutečnit v prvním hromadném úderu na cíle v prostoru ČSSR asi 50 jaderných úderů na 46 cílů. Z toho v prostoru 3.s PVOS 28 jaderných úderů na 25 cílů a v prostoru 2.s PVOS 22 jaderných úderů na 21 cílů. Čtrnáct jaderných úderů může uskutečnit řízenými střelami a 36 jaderných úderů letouny nosiči.

Klasickými prostředky může taktické

Tabulka 3

Útvar, jednotka	Vzdálenost v km	Doba k překonání při rychlosti cíle		
		800 km/h	1200 km/h	1600 km/h
36 tk (A)	400	30'	20'	—
49 tslk (A)	400	30'	20'	15'
38 pzlt (A)	350	26'	18'	13'
1 lk (K)	400–500	30–37'	20–25'	15–19'
4 lk (K)	400–600	30–40'	20–30'	15–22'
32 sblk (N)	450	34'	23'	17'
34 sblk (N)	450	34'	23'	17'
44 bilk (N)	220	17'	—	—
51 pzlk (N)	150–350	11–26'	8–18'	6–13'

letectvo v této variantě napadnout a vyřadit 25—30 cílů, především prostředků PVOS v rámci průlomu naší PVOS (plro, to, RTH, RTU, VS, NS atd.). Rozsah ničení cílů klasickými prostředky bude záviset v první řadě na tom, jak zná protivník jejich rozmístění v mřu.

Ve druhé variantě předpokládám, že velení NATO se rozhodne neútočit pozemními silami územím ČSSR, ale zaujmout obranu západoněmeckým 2. as a zabránit použití ozbrojených sil ČSSR k útoku a přenesení bojové činnosti na území NSR. Za této situace by protivník mohl vést první hromadný úder proti ČSSR těmito silami a prostředky (viz tab. 2).

V této variantě by se mohlo v prvním hromadném úderu proti ČSSR zúčastnit (včetně průletů územím ČSSR do hloubky) asi 160 letounů a 10 ŘS PERSHING a SERGEANT. Z toho na cíle na území ČSSR by mohlo působit asi 130 letounů a 10 ŘS, tj. asi 80 % letounů a dalších 20 % letounů by mohlo působit na cíle v hloubce mimo ČSSR.

Těmito silami a prostředky může protivník uskutečnit v prvním hromadném úderu na cíle v prostoru ČSSR asi 38 jaderných úderů na 25 cílů. Z toho v prostoru 3.s PVOS 22 jaderných úderů na 20 cílů a v prostoru 2.s PVOS 16 jaderných úderů na 15 cílů; 10 jaderných úderů může uskutečnit řízenými střelami a 28 jaderných úderů letouny nosiči.

Klasickými prostředky může taktické letectvo v této variantě napadnout a vyřadit asi 20—25 cílů, především prostředků PVOS v rámci průlomu naší PVOS.

Vzdálenosti základů prostředků vzdušného napadení protivníka od státních hranic ČSSR na předpokládaných směrech bojové činnosti a doba potřebná k překonání vzdálenosti při používaných rychlostech:

Dobu zahájení úderu jsem volil v časových ranních hodinách (za svítání), tj. dobu, kdy na hlavním středoevropském válčišti probíhá střídání hotovosti. Tato situace je výhodná, nebo nemůže vyvolat podezření o přípravě k napadení a zabezpečuje plynulost prvního hromadného úderu. Praktickým výsledkem této situace může být skutečnost, že síly a prostředky střídající hotovost, mohou zasáhnout do boje asi 20 minut po hotovostních silách a zabezpečit tak plynulost hromadného úderu (příprava letounů včetně jaderné i klasické munice trvá podle norem USA a NATO pro roj 10—15 minut).

V první variantě může být zámyslem prostředků vzdušného napadení protivníka v prvním hromadném úderu proti ČSSR:

1. Řízenými střelami PERSHING zničit politická, hospodářská a průmyslová centra PRAHA, OSTRAVA, BRNO, BRATISLAVA, HRADEC KRÁLOVÉ, nebo jiné důležité velké plošné cíle, jako letiště možných nosičů jaderných zbraní apod.
2. Řízenými střelami SERGEANT zničit letiště v západních a severozápadních Čechách, průmyslové centrum PLZEŇ nebo pozemní vojska v nejbližších mírových posádkách.
3. Křídlatými raketami MACE zabezpečit zničení nejdůležitějších politických a hospodářských center PRAHA, OSTRAVA, nebo jiných cílů, např. arb, frb.
4. Hotovostními silami taktického letectva uskutečnit jaderné úderý na další letiště v Čechách a na Moravě, na štáby svazů, popřípadě i VS sborů PVOS.
5. Silami a prostředky střídajícími hotovost uskutečnit jaderné úderý na letiště na Slovensku, hospodářská a politická centra KOŠICE, MOST, LIBEREC, ÚSTÍ n. L., Kladno, Olomouc, Kolín, Žilina, Havlíčkův Brod, nebo na raketové brigády pozemních vojsk.
6. Hlavními silami po zaujetí bojové pohotovosti na mírových letištích uskutečnit jaderné úderý na soustředění pozemních vojsk (mírové posádky) v Čechách a na Moravě, komunikační uzly DĚČÍN, Č. TŘEBOVÁ, PŘEROV, ZVOLEN, ČIERNA n. T., průmyslová střediska nebo jiné cíle.
7. Bitevním a stíhacím bombardovacím letectvem klasickými zbraněmi napadnout a vyřadit asi 30—35 cílů, prostředků PVOS (plro, to, RTH, VS, NS) v rámci průlomu naší PVOS na hlavních náletových směrech KARLSRUHE, PRAHA, OSTRAVA a MÜNCHEN, LINZ, OSTRAVA (KOŠICE).
8. Průzkum a zjišťování cílů pro další jaderné úderý, zjišťovat výsledky jaderných úderů a rádiové a radiolokační rušení.

Ve druhé variantě může být zámyslem sil a prostředků vzdušného napadení protivníka v prvním hromadném úderu proti ČSSR:

1. Řízenými střelami PERSHING zničit politická, hospodářská a průmyslová centra PRAHA, BRNO, OSTRAVA, BRATISLAVA, HRADEC KRÁLOVÉ nebo jiné důležité velké plošné cíle obdobně jako při první variantě.
2. Řízenými střelami SERGEANT zničit letiště v západních a severních Čechách, průmyslové centrum PLZEŇ a pozemní

vojska v nejbližších mírových posádkách.

3. Hotovostními silami taktického letectva uskutečnit jaderné údery na další letiště v Čechách a na Moravě a na štáby svazů, popřípadě i VS sborů PVOS.
4. Silami a prostředky střídající hotovost uskutečnit jaderné údery na letiště na Slovensku, hospodářská a průmyslová centra KOŠICE, MOST, OLOMOUC, na pozemní vojska v posádkách v Čechách, popřípadě raketové jednotky pozemních vojsk nebo jiné cíle.
5. Hlavními silami po zaujetí bojové pohotovosti na mírových letištích uskutečnit jaderné údery na pozemní voj-

ska v dalších posádkách, politická, hospodářská a průmyslová centra ŽILINA, ÚSTÍ n. L., DUBNICA, MARTIN, PRAHA, OSTRAVA, LIBEREC nebo jiné cíle.

6. Bitevním a stíhacím bombardovacím letectvem klasickými zbraněmi napadnout a vyfadit celkem asi 20—25 cílů, prostředků PVOS (plro, to, RTH, VS, NS atd.) v rámci průlomu naší PVOS na hlavních náletových směrech KARLSRUHE, PRAHA, OSTRAVA a MÜNCHEN, LINZ, OSTRAVA (KOŠICE).
7. Průzkum a zjišťování cílů pro další jaderné údery, zjišťovat výsledky jaderných úderů, rádiové a radiolokační rušení.

MOŽNÝ PRŮBĚH PRVNÍHO HROMADNÉHO ÚDERU PROTI ČSSR

Čas vydání rozkazu k napadení jsem zvolil 05.00 hodin SEČ. V této situaci by mohl mít hromadný úder tento časový průběh: Proniknutí signálu k hotovostním silám v 05.02—05.03 hodin, odpálení řízených střel PERSHONG a SERGEANT v 05.10—05.15 hodin a jejich dopad na cíle v ČSSR v 05.15—05.20 hodin. Vzlet letounů z hotovosti v 05.15—05.20 hodin a jejich přilet na hranice vzdušného prostoru ČSSR v 05.35—05.45 hodin.

Z hotovostních sil a prostředků použít v 1. variantě proti ČSSR 54 letounů, z toho 40 nosičů jaderných zbraní a 14 řízených střel. Z toho na cíle v ČSSR 12 řízených střel a 40 letounů (28 nosičů). Ve vzdušném prostoru ČSSR vytvořit hotovostními silami NATO celkem 25 cílů.

Ve druhé variantě (minimální počet prostředků vzdušného napadení) použít proti ČSSR 40 letounů, z toho 28 nosičů jaderných zbraní a 10 řízených střel. Z toho na cíle v ČSSR 10 řízených střel a 34 letounů (24 nosičů). Ve vzdušném prostoru ČSSR vytvořit hotovostními silami NATO pouze 17 cílů.

Hotovostní síly jsou určeny především k vyřazování letectva, hlavních míst velení a řízení armády a raketových jednotek pozemních vojsk, proto můžeme zcela reálně počítat s tím, že se budou zásadně vyhýbat prostorům bráněným protiletadlovými řízenými střelami, nebo je překonávat letem v malé nebo v přízemní výšce.

Ze sil a prostředků NATO, střídajících hotovost, v první variantě použít proti ČSSR 54 letounů, z toho 40 nosičů jaderných zbraní a 3 křídlaté rakety MACE. Z toho na cíle v ČSSR 2 křídlaté rakety, 40 letounů (28 nosičů). Ve vzdušném pro-

storu ČSSR vytvořit silami střídajícími hotovost 20 cílů.

Ve druhé variantě použít proti ČSSR 40 letounů (28 nosičů). Z toho na cíle v ČSSR 34 letounů (24 nosičů). Ve vzdušném prostoru ČSSR vytvořit v této variantě 12 cílů.

Síly a prostředky NATO, střídající hotovost, by v dané situaci pokračovaly v ničení letectva a raketových jednotek pozemních vojsk, míst velení a řízení armády a zahájily spolu s bitevním letectvem průlom naší PVOS ničením plro, RTH, VS a NS klasickými prostředky. Současně průzkumným letectvem zjišťovat nové cíle k úderům letectva, výsledky jaderných úderů a uskutečňovat RL rušení.

Hlavními silami letectva po zaujetí bojové pohotovosti v první variantě použít proti ČSSR celkem 92 letounů, z toho 56 nosičů. Z toho na cíle v ČSSR 80 letounů (48 nosičů). Ve vzdušném prostoru ČSSR vytvořit 29 cílů.

Ve druhé variantě použít proti ČSSR celkem 76 letounů, z toho na cíle v prostoru ČSSR 60 letounů (40 nosičů). Ve vzdušném prostoru ČSSR vytvořit 23 cílů.

Bitevním a stíhacím bombardovacím letectvem pokračovat ve vyhledávání a ničení především objektů PVOS v rámci prohlubování průlomu naší PVOS a v ničení pozemních vojsk. Průzkumným letectvem pokračovat ve zjišťování nových cílů pro jaderné údery a výsledků prvního hromadného úderu.

Možný časový průběh prvního hromadného úderu, pravděpodobné počty cílů a počty letounů ve vzdušném prostoru ČSSR pro obě varianty jsou uvedeny v příloze 1.

Z rozboru možného modelu vyplývá, že

za dané situace by byly pravděpodobně v prostoru ČSSR dvě kritické situace (náletové vlny) v obou variantách použití prostředků vzdušného napadení. První kritická situace co do počtu cílů i letounů byla mezi 40—80 minutami a druhá mezi 120—150 minutami od vydání rozkazu k napadení.

Z rozboru možného časového průběhu ničení cílů na území ČSSR vyplývá, že v obou možných variantách má protivník možnost hotovostními silami zničit bráněná místa a hlavní průmyslová centra a mírová obsazená letiště do 40—50 minut od dopadu řízených střel na cíle v ČSSR včetně štábů armád a vojenských okruhů, popřípadě raketových jednotek pozemních vojsk.

I při minimálním počtu 130 letounů proti ČSSR může protivník vyřadit v rámci průlomu naší PVOS až do 50 % pro a RTH v prvním hromadném úderu. Pokud jde o pozemní vojska, může protivník kromě štábů armád a okruhů vyřadit v prvním hromadném úderu až 50 % mírových posádek útvarů a svazků pozemních vojsk.

Z á v ě r

Z rozboru obou variant možného modelu prvního hromadného úderu v podmínkách všeobecné jaderné války zahájené s překvapením vyplývá, že ke zvýšení účinnosti a efektivity naší PVOS bude nutné přehodnotit celkovou koncepci PVOS a v celoarmádním měřítku řešit zejména tyto hlavní problémy:

1. Přehodnotit systém PVOS z hlediska předimenzování prostředků k ničení cílů ve velkých výškách a zaměřit se v další výstavbě systému PVOS především na výstavbu a zdokonalení malovýškového systému, tj. prostředků ke zjišťování cílů letících na malých výškách (účinné radiolokátory) a prostředků k jejich ničení (protiletadlové řízené střely, letectvo a malorážové dělostřelectvo).
2. Přehodnotit sestavu protiletadlového vojska, zrušit systém kruhové obrany bráněných míst a vytvořit liniovou obranu. Jednotky protiletadlových řízených střel učlenit do liniové sestavy (2—3 linie). Palebné jednotky PLRV v hotovosti střídat tak, aby byla vytvořena souvislá linie prostoru účinné působ-
- nosti PLŘS a zamezeno bezrestnému pronikání vzdušného nepřítelů do hloubky mezerami mezi bojovou sestavou bráněných míst.
3. Přehodnotit sestavu a rozmístění stíhacího letectva z hlediska efektivity jeho použití a plnění úkolů. Vyčlenit stíhací letectvo od frontového letectva a začlenit do podřízenosti armády PVOS. Reorganizovat a redislokovat stíhací letectvo tak, aby jeho rozmístění bylo úměrné plnění úkolů na obou hlavních vzdušných náletových směrech (asi $\frac{2}{3}$ na západní směr: FRANKFURT, PRAHA, OSTRAVA a $\frac{1}{3}$ na jihozápadní směr: MÜNCHEN, LINZ, KOŠICE nebo OSTRAVA). Zvýšit počet letounů udržovaných v hotovosti. Bylo by výhodné udržovat pro každý vzdušný náletový směr v hotovosti 2—3 roje (8—12 letounů, tj. celkem asi 16—20 letounů).
4. Přehodnotit průzkumný, radiolokační systém radiotechnického vojska z hlediska možností včasného zjišťování a vedení cílů na malých výškách a odolnosti systému proti radiolokačnímu rušení a radiotechnické činnosti protivníka. Především je nutné vytvořit účinný malovýškový systém zjišťování a vedení vzdušných cílů a účinný systém dalekého zjišťování vzdušných cílů. Urychlit zavedení automatizace, nebo poloautomatizace velení a uvědomování v systému radiotechnického vojska a jeho reorganizaci tak, aby pronikání informací o vzdušných cílech nebylo se zpožděním několika minut a se značnými nepřesnostmi způsobenými dosavadními plně manuálními metodami práce vojáků základní služby radiotechnického vojska.
5. K zabezpečení bojové pohotovosti a nepřetržité činnosti systému PVOS náležitě dotovat útvary PVOS lidmi s bojovou technikou tak, aby nebyly v rozporu úkoly s možnostmi útvarů a vytvořeny tak reálné předpoklady k plnění náročných úkolů PVOS při současném zabezpečení pracovních i životních podmínek lidí. Plně využít ke zvýšené

účinnosti PVOS prostředků vojenské PVO. Tyto prostředky k odrážení prvního hromadného úderu vzdušného nepřítele zařadit do systému PVOS.

Z hlediska útvarů PVOS bude nutné, aby měly rozpracováno několik variant možného modelu prvního hromadného úderu za použití jaderných i klasických zbraní a metodiku velení a řízení bojové činnosti na základě těchto variant, zejména pro hotovostní směny velitelských stanovišť, které řídí bojovou činnost do příchodu bojových směn.

Útvary protiletadlového raketového vojska musí rozpracovat jednotlivé varianty hromadného úderu i svoji činnost na základě těchto variant z hlediska ničení cílů, které budou pronikat prostorem účinné působnosti PLRV a z hlediska ničení cílů, které budou uskutečňovat průzkum a úderu na konkrétní možné cíle v prostoru

účinné působnosti sestavy PLRV. Při rozpracování variant využít všech poznatků z taktiky letectva USA ve Vietnamu.

Útvary stíhacího letectva musí rozpracovat jednotlivé varianty hromadného úderu i svoji činnost z hlediska odrážení úderů prostředků vzdušného napadení nepřítele na hlavních vzdušných náletových směrech a ničení cílů v součinnosti s protiletadlovým raketovým vojskem, při využití všech poznatků z taktiky letectva USA ve Vietnamu.

Útvary radiotechnického vojska by měly rozpracovat jednotlivé varianty hromadného úderu a svoji činnost z hlediska radiolokačního zabezpečení činnosti letectva a protiletadlového raketového vojska z mírového a ze skrytého systému, zejména proti nízkoletícím cílům. Přitom musí vycházet z konkrétního hotovostního systému a z činnosti podle grafikonu.